

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 18

Fylke: Nordland

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Tjåga

Emne: Juletre og julekalen

Bygdelag: Tjåga

Oppskr. av: Et. Alexandersen

Gard: Elvegarden

(adresse): Tjågarjåen

G.nr. 16 Br.nr. 8

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Eige røynsle

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. J. Ja.
2. Kom i bruk her kring 1875. Ein skulelærer som heitte Pattersen, var mestnok den første. Seinare kom ~~og~~ fleire og fleire til å bruke juletre.
3. Nei, først kom juletre i bruk i heim-ane. Seinare, kring 1900, tok lærarane til å halda juletrejestar på skulehusi for born, og då vart det alltid nytta juletre.
4. Bruka ikkje å pynte stova med grønne kvistev, men seime sette eine oppetter veggan så det likna eit juletre. og pynta det med papirroser og vaker merke (kost). Dette "ustatningsstree" stod på veggan høgt i stova.
5. Ikkje anna pynting enn grønt gran-bar i vatn i grønne urnot.
6. Fra golvet til taket.
7. For i tidi (kring 1890) var det mest papirroser i grønne fargor som ein klypte sjølve ein bruke. I dei siste åri er det vorte berre kjøpustas, glas-kulor og lebrander (tyrk). Ljos brukest

2

alltid på juletreet

8 Star barni var små var det helst hus-
faren som pynta treet. Då barni vaks
til, var det helst dei eldre av dei
som pynta treet.

9 Juletreet står helst i ei krå høgt i
stova.

10 Juletreet vert fyrst teno juleaften.
Då 1ste juledag når ein hjem frå kyrk-
kja og elles når ein pynter på.

11 Et det born i huset, kan ein ta jule-
treet fram og gå rundt det og syngja
julesongar. - Songane er helst danske
slike som: "Deilig er jorden", "Deilig er den
himmel blå", "Jeg er så glad hos jule-
budd." Den siste er som kjend av norsk
forfatta, men skriven på dansk.

12 Juletreet står inne til oven "tjuendagen"

13 Ein seier ikkje å haust juletreet, men
at ein tek av det fyrsten. Fyrsten vert
gøynd frå år til år.

14 Helst gran, men somme kan og nytta
fura.

15. Fikk ein ikkje i granne, kunne ein
spikta eine oppetter ein stav så
det tikna mykje frå eit naturleg tre.
Ein mann for her skring og laga
juletre av streng kring 1900. Summe
kjøpte slike "strengjuletre" dei kalla.
Dei vart hengt i taket i ei krå med
pynt på.

16 etv.

1 etv. 2. Tell bort. 3 Tell bort. 4. Tell bort
Bruka hakka ein på golvet, og
golvet var skura med kvit skjelsand.

4237